

Pòrtic

Jaume Morron

Manel Torrent

Ramon Tremosa

Renovables: l'energia de la llibertat

Per una logística catalana de l'electró

Jaume Morron
Manel Torrent
Ramon Tremosa

Renovables: l'energia de la llibertat

Per una logística catalana de l'electró

Pròleg de Jordi Serra Rovira

Pòrtic

Primera edició: octubre del 2023

© Jaume Morron, Manel Torrent i Ramon Tremosa, 2023

© pel pròleg, Jordi Serra Rovira, 2023

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions, SLU, Pòrtic

Av. Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

ISBN: 978-84-9809-548-7

Dipòsit legal: B. 16.272-2023

Fotocomposició: Moelmo, s.c.p.

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor.

La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries.

En comprar aquest llibre contribuïu a mantenir aquest ecosistema viu i en creixement.

A Grup62 agraïm que ens ajudeu a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Podeu contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

ÍNDEX

<i>Pròleg de Jordi Serra Rovira</i>	9
-------------------------------------	---

1

LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA A CATALUNYA

Ultimàtum de les Nacions Unides per mitigar el canvi climàtic	23
L'Agència Internacional de les Energies Renovables (IRENA) i la Unió Europea assenyalen el camí	29
Catalunya ha necessitat gairebé deu anys per disposar d'una autèntica agenda d'acceleració de la transició energètica	35
Per què cal fer la transició energètica? Què passa si no la fem? Com l'hem de fer? Quan l'hem de fer?	55
Assolir els objectius de generació renovable de la PROENCAT-2050 és possible, però cal el lideratge i la determinació del Govern de la Generalitat de Catalunya	63
Cal evitar que els inversors en energies renovables perdin, de nou, la confiança en Catalunya	79

Pren forma l'operació d'estat per sotmetre Catalunya a Espanya per la via de la dependència energètica	85
---	----

2

POTENCIAL DE LA BIOECONOMIA I DE
LES COMUNITATS ENERGÈTIQUES A CATALUNYA

Biomassa: cal fer rendible la fusta del bosc	117
Gasos renovables a Catalunya: el gran salt pendent	137
Osona lidera Catalunya en cooperatives de consum energètic	155

3

EL MERCAT ENERGÈTIC ESPANYOL I LA SOLUCIÓ
ALEMANYA: DISTRIBUÏDORES PÚBLIQUES D'ENERGIA

No volem seguir en un model energètic sector-cèntric! Com és el mercat d'energia espanyol. El sector elèctric com a paradigma d'oligopoli sistema-cèntric. L'estat, captiu o còmplice? Un negoci d'uns pocs privilegiats dibuixat per un estat que ara se'n penedeix i no sap com arreglar-ho	165
La xarxa de transport i de distribució. Les competències de la Generalitat de Catalunya en energia i la seva regulació	173
Alemanya com a solució: més xarxes de transport elèctric a escala estatal i distribució pública local operades pels ajuntaments	213
<i>Conclusió</i>	235
	265

1

LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA
A CATALUNYA

ULTIMÀTUM DE LES NACIONS UNIDES PER MITIGAR EL CANVI CLIMÀTIC

El 20 de març de 2023 el secretari general de l'ONU, el portuguès Antonio Guterres, emeté un missatge¹ en vídeo a la presentació del VI informe de síntesi² del Panell Intergovernamental de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (IPCC, en les seves sigles en anglès) celebrada a Interlaken, Suïssa.

Guterres instava els líders dels països desenvolupats a comprometre's a assolir la neutralitat climàtica l'any 2040, i als líders de les economies emergents a assolir-lo a tot estirar l'any 2050, recordant, un altre cop, els límits que tots haurien de respectar.

1. Secretary-General's video message for press conference to launch the Synthesis Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, Interlaken, Suïssa, 20 de març de 2023, <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2023-03-20/secretary-generals-video-message-for-press-conference-launch-the-synthesis-report-of-the-inter-governmental-panel-climate-change>.

2. Synthesis Report of the IPCC Sixth Assessment Report (AR6), Intergovernmental Panel on Climate Change, 2023, 85 pàg., <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>.

Igualment demanava a tots els membres del G20 conjurar-se per compartir els recursos i les capacitats científiques, així com les tecnologies provades i assequibles a través dels sectors públic i privat per fer realitat la neutralitat de carboni l'any 2050.

El secretari general reclamava una sèrie d'accions entre les quals destaquen no posar en servei noves instal·lacions de combustió de carbó i eliminar-lo completament del balanç energètic dels països de l'OCDE l'any 2030, i el 2040 de la resta de països; posar fi a qualsevol finançament internacional públic i privat al carbó i garantir una generació neta d'electricitat amb zero contingut en carboni l'any 2035 a tots els països desenvolupats, i a la resta del món l'any 2040.

I, finalment, Guterres afegia un parell de paràgrafs per destacar la magnitud de l'esforç que cal fer i l'absoluta urgència de fer-lo: en tots els fronts i sense perdre un instant:

Aquest informe és una crida d'alerta a accelerar els esforços climàtics de cada país, de cada sector i en cada període de temps. El nostre món necessita acció climàtica en tots els fronts: **tot, a tot arreu, i tot a la vegada.**

No tenim ni un instant per perdre.

La crida a la urgència del secretari general de les Nacions Unides no podia ser més clara i contundent.

La crema de combustibles fòssils i l'ús desigual i insostenible de l'energia i les terres de cultiu durant més d'un segle han provocat un escalfament global d'1,1°C per sobre dels nivells preindustrials. Com a resultat, s'han produït fenòmens meteorològics extrems més freqüents i més intensos que han generat impactes cada vegada més peril·losos en la natura i les persones a totes les regions del món. L'augment de l'escalfa-

ment es tradueix en perills que s'agreugen ràpidament. Les onades de calor més intenses, les pluges més fortes i altres fenòmens meteorològics extrems accentuen els riscos per a la salut humana i els ecosistemes. Arreu, la calor extrema causa la mort de persones. Es preveu que la inseguretat alimentària i la inseguretat hídrica associades al canvi climàtic augmentaran a causa de l'augment de l'escalfament global. Quan aquests riscos es combinen amb altres fenòmens adversos, com les pandèmies o els conflictes, resulta encara més difícil controlar-los.

L'informe, aprovat durant una reunió d'una setmana celebrada a Interlaken, fa especial èmfasi en les pèrdues i els danys que ja s'han ocasionat i que continuaran en el futur, però també identifica les solucions i les accions a emprendre.

La solució rau en el desenvolupament resilient al clima.

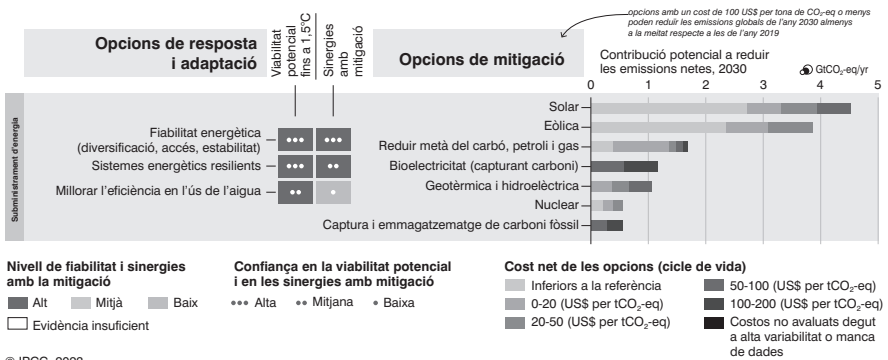
Això implica integrar les mesures d'adaptació al canvi climàtic amb accions orientades a reduir o evitar les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, de tal manera que també aportin beneficis addicionals. Per exemple, l'accés a les energies i les tecnologies netes millora la salut, especialment en el cas de les dones i els infants; l'electrificació amb fonts d'energia de baixes emissions de carboni, els desplaçaments a peu i en bicicleta i el transport públic milloren la qualitat de l'aire, la salut i les oportunitats d'ocupació, alhora que fomenten l'equitat.

Els beneficis econòmics per a la salut humana derivats només de la millora de la qualitat de l'aire serien aproximadament iguals, o potser fins i tot superiors, als costos que són menester per reduir o evitar les emissions.

La imatge, reproduïda del VI document de síntesi de l'IPCC, presenta les opcions seleccionades de mitigació i adaptació del sistema energètic.

La part esquerra del quadre mostra les respostes climàtiques i les opcions d'adaptació avaluades per a la seva viabilitat

Opcions de resposta, adaptació i mitigació dels efectes del canvi climàtic en el sector energètic, segons el VI document de síntesi de l'IPCC. Costos en dòlars americans per tona de CO₂ equivalent (US\$/tCO₂-eq).

© IPCC, 2023

multidimensional a escala global, a curt termini i fins a 1,5°C d'escalfament global.

La part dreta del quadre proporciona una visió general de les opcions de mitigació seleccionades i els costos i potencials estimats el 2030. Els costos són costos monetaris descomptats nets de per vida de les emissions evitades de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) calculats en relació amb una tecnologia de referència. Els potencials i costos relatius variaran segons el lloc, el context i el temps, i a llarg termini en comparació amb el 2030.

Així, els redactors de l'informe mostren una gran confiança en el fet que per reduir ràpidament i profunda les emissions de GEH calen transformacions més grans en el sistema energètic.

També mostren una confiança molt alta en el fet que les opcions d'adaptació poden ajudar a reduir els riscos per al sistema energètic relacionats amb el clima.

Els sistemes energètics de balanç zero en carboni comporten:

- Una reducció substancial de l'ús global de combustibles fòssils i l'ús, la captura i l'emmagatzematge de carboni en els sistemes de combustibles fòssils residuals;
- sistemes elèctrics que no emeten CO₂ net;
- electrificació generalitzada;
- vectors energètics alternatius —com el biometà o l'hidrogen— en aplicacions menys susceptibles d'electrificació;
- conservació i eficiència energètica, i
- una major integració en tot el sistema energètic.

Les grans contribucions a la reducció d'emissions poden provenir d'opcions que costen menys de 20 US\$/tCO_{2-eq}, com és el cas de les energies solar i eòlica, millores d'eficiència energètica i reduccions d'emissions de metà procedents de la mineria del carbó, l'extracció del petroli i el gas i els residus.

Moltes d'aquestes opcions de resposta són tècnicament viables i tenen el suport de la població.

Les opcions d'adaptació del sistema energètic més factibles donen suport a la resiliència de la infraestructura, sistemes d'energia fiables i ús eficient de l'aigua per als sistemes de generació d'energia existents i nous. Les adaptacions per a la generació d'energia hidràulica i termoelèctrica són efectives en la majoria de les regions des d'1,5°C fins a 2°C, amb una eficàcia decreixent a nivells més alts d'escalfament.

La diversificació de la generació d'energia (per exemple, eòlica, solar, hidroelèctrica a petita escala) i la gestió de la demanda (com millores en l'emmagatzematge i eficiència energètica) poden augmentar la seguretat de subministrament

energètic i reduir les vulnerabilitats al canvi climàtic, especialment en les poblacions rurals.

Els mercats energètics sensibles al clima, els estàndards de disseny actualitzats sobre els actius energètics d'acord amb el canvi climàtic actual i projectat, les xarxes intel·ligents, els sistemes de transport i distribució robustos i la millora de la capacitat de resposta als dèficits de subministrament presenten una alta viabilitat econòmica a mitjà i llarg termini, amb els cobeneficis de mitigació dels efectes del canvi climàtic.

L'AGÈNCIA INTERNACIONAL
DE LES ENERGIES RENOVABLES (IRENA)
I LA UNIÓ EUROPEA ASSENYALEN EL CAMÍ

Amb el món encara afectat pels efectes econòmics de la pandèmia, la magnitud de l'emergència climàtica s'ha fet cada vegada més evident en els últims anys, amb temperatures rècord i fenòmens meteorològics extrems vinculats al canvi climàtic que es produeixen a tot el món.

L'èxit que s'assoleixi aquesta dècada en la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle determinarà si l'augment de la temperatura global es pot limitar a 1,5°C sobre els nivells preindustrials, en línia amb els objectius de l'Acord de París.

L'escenari d'1,5°C de la IRENA, recollit en el World Energy Transitions Outlook (WETO),¹ publicat el 22 de juny de 2023, mostra un camí per assolir l'objectiu d'1,5°C l'any 2050, posicionant l'electrificació i l'eficiència energètica com a motors clau de la transició, habilitats per les energies renovables, l'hidrogen net i la biomassa sostenible.

Aquest primer volum del WETO proporciona una visió

1. IRENA (2023), World Energy Transitions Outlook 2023: 1.5°C Pathway, Volume 1, International Renewable Energy Agency, Abu Dhabi, <https://shorturl.at/cAB14>

general del progrés mitjançant el seguiment de la implementació i les llacunes en tots els sectors energètics, i identifica àrees i accions prioritàries basades en les tecnologies disponibles que s'han d'haver completat l'any 2030 a tot estirar, per assolir unes emissions netes zero a mitjans de segle.

L'informe també proporciona tres pilars clau que poden constituir les bases d'acció per realinear la transició energètica global amb els objectius climàtics:

- Construir la infraestructura necessària i invertir a escala, per donar cabuda a nous llocs de producció, patrons comercials i centres de demanda;
- avançar en una política i una arquitectura reguladora que puguin facilitar inversions específiques i millorar els resultats socioeconòmics i ambientals, i
- un reajustament estratègic de les capacitats institucionals per ajudar a garantir que les habilitats i capacitats coincideixin amb un sistema energètic que integri una alta proporció d'energies renovables.

En el primer volum del WETO, l'Agència Internacional d'Energies Renovables (IRENA) identifica el camí a seguir.

L'informe reclama augmentar l'ambició global en el desplegament de les energies renovables, habilitada per la infraestructura física, les polítiques i les regulacions, i subratllar les capacitats institucionals i de mà d'obra.

L'electrificació i l'eficiència energètica es posicionen com els motors clau de la transició, habilitats per les energies renovables, l'hidrogen net i la biomassa sostenible, i fa un seguiment de la implementació en tots els sectors energètics.

El document recull els avenços efectuats, principalment en el sector elèctric, amb incorporacions rècord de capacitat

renovable global de 300 GW l'any 2022. No obstant això, la bretxa entre el que s'ha aconseguit i el que es requereix continua creixent.

Calen objectius d'energies renovables més ambiciosos; el món ha d'afegir una mitjana de 1.000 GW de capacitat d'energia renovable anualment per al 2030, així com augmentar significativament l'ús directe de renovables en els sectors d'ús final.

Amb el primer balanç global que conclou a la COP28 als Emirats Àrabs Units, el WETO proporciona una claredat molt necessària sobre les accions prioritàries a realitzar en els propers anys.

El director general d'IRENA, Francesco La Camera, ho resumeix així:

Ens enfrontem a la dura realitat que no estem en camí de complir l'Acord de París. La nostra única opció és seguir el camí més prometedor i basat en la ciència, que posi les energies renovables al centre de la solució, alhora que porti seguretat energètica, la reducció dels costos energètics i el desenvolupament industrial amb visió de futur. La transició energètica ha d'esdevenir una eina estratègica per fomentar un món més equitatiu i inclusiu. La COP28 i el Global Stocktake no només han de confirmar la nostra desviació d'una via d'1,5°C, sinó que també han de proporcionar un pla estratègic per tornar-nos a encarrilar en el camí correcte.

El president designat per la COP28, Sultan al-Jaber, però, explica que un objectiu per si sol no és suficient.

L'informe proporciona un camí sòlid cap a la implementació. La velocitat a la qual es produeixi la transició energètica depèn de la rapidesa amb què es puguin desenvolupar

gradualment alternatives de carboni zero, alhora que es garanteixi la seguretat energètica perquè ningú es quedi enrere. També és menester la voluntat política de crear les condicions necessàries per escalar ràpidament les renovables. Per assolir els objectius per al 2030, calen mesures urgents que accelerin l'expansió de la infraestructura de la xarxa i que redueixin els terminis de les autoritzacions i el cost del capital als mercats emergents i a les economies en desenvolupament.

La transició energètica ha d'esdevenir una eina estratègica per fomentar un món més equitatiu i inclusiu.

Centrar-se en la implementació d'un sistema dominat per les renovables pot ajudar a abordar les barreres estructurals que obstaculitzen el progrés en la transició energètica.

Afegir velocitat i escala a la transició energètica requereix reescriure la cooperació internacional. Això exigeix una avaluació de les funcions i responsabilitats de les entitats nacionals i regionals, les organitzacions internacionals, les institucions financeres internacionals i els bancs multilaterals de desenvolupament per garantir la seva contribució òptima a la transició energètica. També significa assegurar que els fons arribin als països més vulnerables.

En aquest sentit, cal felicitar-se que, després de mesos de bloqueig, el 16 de juny de 2023, el Comitè de Representants Permanents (COREPER) de la UE-27 acordà definitivament l'objectiu obligatori que les energies renovables suposin el 42,5 % de la demanda d'energia final de la UE l'any 2030 a través de la revisió² de la Directiva d'energies renovables, que

2. Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council, Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and

va rebre el vistiplau del Parlament Europeu el 30 de març de 2023.

Però l'adopció per part del Consell d'estats membres s'endarrerí mesos perquè França volia que l'hidrogen generat amb energia nuclear se situés en peu d'igualtat amb el generat amb fonts d'energia renovables.

Finalment una declaració de la Comissió Europea reconeixent que «altres fonts d'energia lliures de carboni a més a més de les renovables també contribueixen a assolir la neutralitat climàtica l'any 2050 en aquells estats membres que decideixin optar per aquestes fonts d'energia» desbloquejà l'acord.

El darrer pas per adoptar la nova Directiva d'energies renovables arribarà amb una votació al Parlament Europeu per a la qual ja hi ha una majoria garantida.

El mateix 16 de juny el secretari d'estat d'Energia d'Alemanya i exparlamentari europeu, Sven Giegold, resumia d'aquesta manera al seu blog³ el significat de l'acord:

«— La implantació de les energies renovables es duplicarà a la UE en els propers set anys, i la seva participació en la cobertura de la demanda d'energia final l'any 2030 augmentarà del 32 % previst fins ara al 45 %, del qual un 42,5 % és un objectiu legalment vinculant i el 2,5 % restant, optatiu. A finals

of the Council and Directive 98/70/EC of the European Parliament and of the Council as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652, [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2021/0218\(COD\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2021/0218(COD))

3. Großer Erfolg für den Klimaschutz: Mit diesem Gesetz wird Europa zum Symbol für den Durchbruch Erneuerbarer Energien, Sven Giegold, 16/6/2023, <https://sven-giegold.de/red-einigung-rat/>

del 2021, la cobertura de la demanda d'energia final de la UE amb renovables fou de poc menys del 22 %.

»— La nova Directiva implica la instal·lació anual de 100 GW de nova capacitat de generació eòlica i solar fotovoltaica a Europa. Suposa l'equivalent a 17 camps de futbol en parcs solars fotovoltaics, 16 aerogeneradors terrestres i 4 aerogeneradors marítims *cada dia!*

»— Els terminis de tramitació dels projectes d'energies renovables s'escurçaran radicalment. Així, cal assegurar la reducció de la burocràcia per als projectes d'energies renovables i les xarxes elèctriques en el marc d'una regulació temporal d'emergència a la UE, amb un alt nivell de conservació de la natura.

»— Per primera vegada s'estableixen objectius vinculants per a tots els estats membres de la UE per a l'ús d'energies renovables en sectors importants com el transport, la indústria i la calefacció, avançant en l'ús de l'hidrogen verd i els biocombustibles a l'aviació, en aquest cas a través d'una llei complementària».

Tothom amb la sisena velocitat posada.

A Catalunya, tres anys i mig després del Decret llei 16/2019 que va posar fi als impediments per implantar instal·lacions d'energies renovables, tot just s'han autoritzat 166 MW solars (el 20 de juny de 2023), la majoria projectes de mida lliçutputença, i encara cap d'eòlic.

CATALUNYA HA NECESSITAT GAIREBÉ DEU ANYS PER DISPOSAR D'UNA AUTÈNTICA AGENDA D'ACCELERACIÓ DE LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

Tot això que planteja tan cruament el darrer informe de síntesi de l'IPCC de les Nacions Unides, gairebé a manera d'últimàtum, ho han constatat fa anys els governs de Catalunya, malgrat no aplicar-se prou a posar-hi solucions a la velocitat requerida.

Remuntant-nos al 5 de desembre de 2013, el ple del Parlament de Catalunya debaté la moció subsegüent a la interpellació al Govern sobre la sobirania energètica, presentada pel diputat Quim Arrufat Ibáñez, del Grup Mixt, i les esmenes presentades pel Grup Parlamentari Socialista, el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds-Esquerra Unida i Alternativa i el Grup Parlamentari de Convergència i Unió.

Finalment s'aprovà la següent moció:¹

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

1. Moció 63/X del Parlament de Catalunya, sobre la sobirania energètica, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 212, 11 de desembre de 2013, pàg. 5-6.

- a) «Establir les bases per constituir un pacte nacional per a la sobirania energètica, en què participin tots els agents implicats, amb l'objectiu de definir les mesures que cal adoptar per transformar el model energètic català actual en un model orientat vers un horitzó basat al cent per cent en les energies renovables, en l'autoabastament energètic, en l'estalvi, l'eficiència i la contenció, i en un model de producció descentralitzat, democràtic i participatiu.
- b) »Afavorir el canvi d'un sistema centralitzat de producció de l'energia elèctrica a un altre que permeti el desenvolupament d'opcions alternatives com l'autoconsum o les xarxes tancades.
- c) »Adoptar el compromís de reduir un vint-i-cinc per cent el consum d'energia de l'Administració de la Generalitat abans del 2020 prenent com a base l'any 2007, i fomentar l'adopció de compromisos similars per part de les administracions locals oferint-los el suport tècnic necessari.
- d) »Adoptar les mesures necessàries per fomentar l'estalvi i l'eficiència energètics en tots els sectors consumidors d'energia (domèstic, industrial, serveis, transport i primari) en el marc d'actuació de l'Institut Català de l'Energia, assegurant les dotacions pressupostàries adequades per garantir les necessitats tècniques i d'inversió en aquesta matèria.
- e) »Establir una política tarifària que afavoreixi els consums bàsics per satisfer les necessitats familiars i fer que els consums més sumptuaris siguin discriminats amb un increment del preu.
- f) »Manifestar el rebuig a l'anomenada «reforma elèctrica» promoguda pel Ministeri d'Indústria, perquè penalitza les energies renovables i dificulta l'autoproducció i l'autoconsum d'energia.

- g) »Promoure un canvi del marc regulador amb l'objectiu de garantir el control democràtic de l'energia i fer que l'accés a l'energia sigui tipificat com un dret fonamental, i elaborar un pla de lluita contra la pobresa energètica, que prohibeixi la desconexió de la xarxa.
- h) »Mostrar el rebuig a la línia elèctrica de molta alta tensió Escatrón-la Secuita.
- i) »Mostrar el rebuig a la línia de molta alta tensió que creua les comarques dels Pallars.
- j) »Establir un pla d'aprofitament de la biomassa dels boscos de Catalunya per a usos energètics.
- k) »Afavorir la investigació en energies renovables i, especialment, en l'energia eòlica marina.
- l) »Derogar l'impost del 7% establert per la Llei de l'Estat 15/2012, del 27 de desembre, de mesures fiscals per a la sostenibilitat energètica, a les tecnologies en règim especial i a les renovables destinades a l'autoconsum».

En la sessió del 15 d'abril de 2014, el Govern de la Generalitat adoptà l'Acord sobre l'impuls del Pacte Nacional per a la Sobirania Energètica, una revisió general de la planificació energètica de Catalunya, encomanant-ne l'elaboració al Departament d'Empresa i Ocupació, considerant els punts recollits en l'apartat a) de la Moció 63/X, reproduïda més amunt, en l'apartat a) de la Moció 90/X² i en el punt 5 de la Moció 91/X.³

2. Moció 90/X del Parlament de Catalunya, sobre l'energia, BOPC núm. 284, de 14/3/2014, pàgina 16: «El Parlament de Catalunya insta el Govern a: a) Redactar un pla nacional de transició energètica amb el màxim consens polític, econòmic i social, que tingui en compte les noves tendències sobre: 1r. L'aplicació dels principis rectoris contin-

Aquests són els primers documents del Parlament de Catalunya i del Govern de la Generalitat de Catalunya on s'esmenta el terme «sobirania» en relació amb l'energia, establint les bases per constituir un pacte nacional per a la sobirania energètica.

guts en l'Agenda 2020 de la Unió Europea sobre les energies fòssils i les emissions contaminants; 2n. Una acció potent relativa a l'estalvi i l'eficiència; 3r. L'increment de la mobilitat elèctrica; 4t. El foment de les xarxes tancades; 5è. El foment de l'autoconsum».

3. Moció 91/X del Parlament de Catalunya, sobre la política energètica, BOPC núm. 284, de 18/3/2014, pàgines 16-17: «5. El Parlament de Catalunya insta el Govern a iniciar la revisió, durant el primer semestre del 2014, del Pla de l'energia i canvi climàtic de Catalunya 2012-2020 davant els canvis legislatius existents i els previstos en la reforma energètica en curs del Govern de l'Estat, que preveuen una desincentivació de les energies renovables, de les polítiques d'estalvi i eficiència energètica i de la cogeneració. Aquesta revisió ha d'adaptar les previsions numèriques del pla actual i les estratègies d'actuació i ha de mantenir l'aposta decidida per les energies renovables, la generació distribuïda, l'autoconsum i l'estalvi i l'eficiència energètics, per tal d'afavorir el canvi d'un sistema centralitzat de producció d'energia elèctrica cap a un altre que s'articuli per mitjà de sistemes de generació descentralitzats que permetin un control democràtic i social, amb l'objectiu d'aconseguir un model que faci possible una sobirania energètica completa i que Catalunya pugui satisfer els objectius quantitius i qualitius de la Unió Europea pel que fa a disposar d'una energia segura, competitiva i sostenible. Així mateix, ha de donar suport als que han fet inversions en l'àmbit de les energies fotovoltaiques i, especialment, ha de continuar amb la renegociació dels crèdits atorgats per l'Institut Català de Finances».

Gairebé deu anys després, el vespre del 24 de novembre de 2022, el Parlament de Catalunya va aprovar⁴ —amb un amplíssim consens— la Moció 168/XIV del Parlament de Catalunya, sobre l'impuls de les energies renovables⁵ subsegüent a la interpellació al Govern sobre la sobirania energètica i les seves conseqüències socioeconòmiques.

La moció, proposada el 14 de novembre de 2022 pel diputat Ramon Tremosa, va ser admesa a tràmit el 15 de novembre i publicada al Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya el 18 de novembre,⁶ amb esmenes transaccionals admeses a tràmit el 24 de novembre.

El diputat Tremosa va defensar la moció —dividida en dos apartats— davant el plenari passades les sis del vespre.

En el primer apartat, el Parlament de Catalunya es compromet a dur a terme un ple monogràfic sobre la necessitat d'accelerar la transició cap a les energies renovables, en un termini màxim de tres mesos, a comptar de la data d'aprovació de la moció.

El Ple s'havia de fer abans del 24 de febrer de l'any 2023, i ho avalaren 107 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, CUP, ECP i PPC), 10 vots en contra (Vox) i 7 abstencions (Cs i diputat no adscrit).

4. Les votacions recollides són les proclamades per la vicepresidenta primera en funcions de presidenta, en aplicació de l'Acord de Mesa del 5 de juliol.

5. Moció 168/XIV del Parlament de Catalunya, sobre l'impuls de les energies renovables, Ple del Parlament, sessió 41, 24.11.2022, DSPC-P 87, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 444, pàgines 19-20.

6. Moció 63/X del Parlament de Catalunya, sobre la sobirania energètica, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya, núm. 212, 11 de desembre de 2013, pàgines 5-6.

Aquesta sessió plenària i monogràfica del Parlament de Catalunya molt probablement se celebrarà aquesta tardor del 2023.

En el segon apartat el Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a materialitzar les sis propostes següents:

- a) «Augmentar el personal que tramita els projectes d'energies renovables als Serveis Territorials d'Acció Climàtica i a les direccions generals d'Energia i de Polítiques Ambientals i Medi Natural, per poder atendre, dins el termini establert i en la forma escaient, tant els terminis actualment vigents en les legislacions catalana i estatal com els nous terminis accelerats que exigeixi la Comissió Europea, atesa la situació d'emergència climàtica que s'està patint. I, al mateix temps, publicar la documentació completa de la Prospectiva energètica de Catalunya a l'horitzó 2050 (PROENCAT), incloent-hi projeccions de la demanda elèctrica i de la seva cobertura, per poder atorgar la garantia de subministrament tant d'energia com de potència».

Aprovat amb 106 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, ECP, Cs i PPC), 17 vots en contra (Vox i CUP) i 1 abstenció (diputat no adscrit).

Sorprèn i decep que la CUP voti en contra d'augmentar el nombre de personal que tramita els projectes d'energies renovables i en contra que el Govern publiqui la documentació completa de la Prospectiva energètica de Catalunya (PROENCAT) - 2050. Ni més personal ni més transparència. Hi insisteixo, sorprèn i decep.

En qualsevol cas, el document definitiu de la Prospectiva energètica de Catalunya (PROENCAT-2050) es va publicar

el 15 de maig de 2023 i el Govern de la Generalitat l'aprovà en la sessió del 13 de juny de 2023.

- b) «Homogeneïtzar les demandes i els criteris en la tramitació dels projectes d'energies renovables dels diversos serveis territorials d'Acció Climàtica i de Territori (Urbanisme), que sovint són diferents, i també fer públiques la data d'admissió a tràmit dels projectes renovables per part dels promotors i la data d'emissió de l'informe de suficiència».

Aquest punt es va transaccionar amb l'esmena 1 del Grup Parlamentari d'Esquerra i resultà aprovat amb 107 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, ECP, PPC i diputat no adscrit), 10 vots en contra (Vox) i 7 abstencions (CUP).

- c) «Crear una llista de la documentació exigida per les normatives energètica, ambiental, urbanística, d'agricultura, de paisatge i de patrimoni cultural que s'incorpora a l'annex 1 del Decret llei 16/2019, del 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, o el modifica, de tal manera que el tràmit de suficiència dels projectes d'energies renovables no n'avaluï la qualitat i se'n pugui accelerar la tramitació. Aquesta avaluació es deixaria per a la fase d'avaluació energètica, ambiental i urbanística.»

Es va acceptar l'esmena 2 del Grup Parlamentari d'Esquerra i el punt va resultar aprovat amb 106 vots a favor (PSC-Units, ERC, JxCat, ECP, Cs, PPC i diputat no adscrit) i 17 vots en contra (Vox i CUP).

De nou la CUP es posicionà contra una iniciativa important i necessària per accelerar la tramitació dels projec-

tes d'energies renovables, que de fet, però, no suposa debilitar el procés d'autorització, ja que l'avaluació dels projectes ja manté una fase degudament assignada.

- d) «Estudiar les possibilitats i el potencial de l'empresa pública energètica de la Generalitat en els àmbits de la generació i la distribució d'energia renovable, seguint les millors pràctiques d'empreses energètiques públiques europees, i, al mateix temps, exigir al Govern de l'Estat que obligui les empreses distribuïdores i de transport d'energia elèctrica a publicar la capacitat d'accés i de connexió de cada punt de la xarxa, amb els estudis justificatius corresponents, per poder evacuar la futura generació de les energies renovables que s'han d'implementar».

Es va acceptar l'esmena 2 del Grup Parlamentari d'Esquerra i el punt va resultar aprovat amb 77 vots a favor (ERC, JxCat, CUP i ECP), 18 vots en contra (Vox, Cs, PPC i diputat no adscrit) i 29 abstencions (PSC-Units).

- e) «Estudiar el potencial de les centrals hidroelèctriques reversibles o de bombeig en els 66 pantans avui existents a Catalunya, prioritzant els que pertanyen a les conques internes i també els dels rius la Noguera Ribagorçana i l'Ebre, pel seu caràcter fronterer amb l'Aragó, ja que els sis pantans d'aquests dos rius poden fer la funció de magatzem dels grans excedents d'energia renovable que generarà l'Aragó i evitar la possible construcció a Catalunya de diverses línies de molta alta tensió de quatre-cents mil volts, amb torres de vuitanta-cinc metres d'alçària».